

04 — Bife „Cer“

Žuri ti on negde, nema pojma gde, možda od nečega beži, a opet, ne zna ni od čega, ili već koga. Korak mu je težak, ali brz, skoro da trči dok mlati buketom crvenih karanfila. Može li ovo brže, pita on sebe, i kud skrenu u tu ulicu kada je uvek drugim putem išao? Sada, nekako mu se učinilo da je tuda kraće, a oteglo se, ulica kao da nema kraja, kao u krug da se vrti. Eto, pored one kuće sa kamenim labudovima čini mu se da je bar dva puta prošao, a i ova zgrada, malo-malo pa niotkuda iskrasne, sa bifeom u prizemlju koji ga nadahnuto mami da svrati na pićence. Kako da odoli?

Vrata bifea su teško škripnula. Na njima je pisalo „Cer“. Omanji šank, prevrnute flaše sa dozerima, karirani stoljnjaci, staklene pepeljare. Neznamac, ali mu je od nekuda poznat, sedi za stolom u uglu sa čašicom vinjaka i malom kiselom ispred sebe, prevrće domine, meša špil, iz plastične čaše prosipa kocke na sto: jedno, drugo, pa treće.

„Oho“, reče ovaj, „evo nam jedne usamljene dušice.“

Ostali stolovi su slobodni, bira od onoga najdalji i seda.

A konobarica, Cana se zove, nju zna od pamtiveka, možda još od kada ga je otac vodio na kabazu, dotrapara u klompama do njega.

„Zaboravio si kišobran juče“, kaže ona, a on pojma nema o tome.

„Vruću“, reče umesto da se raspravlja.

Od kafemata je napravljen rakijomat. Iz njega zagrejana meka lako je u čaši, na njoj kašičica, u kašičici kocka šećera, ovu prelije ljutom od dvadeset i tri grada pa zapali šibicom. Vatrema kocka se topi i na tren pred pojavom crnog, Cana obara kašičicu u čašu u kojoj plamen umire. Zatim dobro promeša.

Nije to „vruća“, više da je „mlaka“, skoro da ju je na eks ispio. Pogledao je na svoj sat, ali je staklo iznutra bilo zamagljeno.

„Kada se cveće na groblje ponese, obično se tamo i ostavi“, reče mu Neznanac.

To ga je uzdrimalo, ne zna zašto, skače na noge i istrčava bacivši usput na šank šaku izgužvanih novčanica. Dovoljno za tri pića.

Napolju je mračno, kiša mu zasipa lice i najednom, svuda oko njega je groblje. Spomenici kao da se kretoše ka njemu, odigoše se sa zemlje i lebdeći tako okružiše ga skoro sa svih strana.

„Isuse“, reče on u sebi.

Odstupio je jednim putem koji mu je odobren, ispod nadvožnjaka, pa uz stepenice, preko šina, pravo u tramvaj koji je legao u pravi čas. Otkud pa on u provinciji? A u njemu, ni žive duše, ne razaznaje se čak ni onaj što mašinom upravlja. Neprijatno mu je, ali neka ga tu koliko da dane dušom. Sišao je pa preko velike raskrsnice. U prestonici je sad, zna on, navraćao je često. Uputio se prema centru, ali nekakvo ogromno belo obličje se palacajući bledim pipcima valjalo odozgo prema njemu. On se uhvati za prvu bravu. Bife. Crveni nadstoljnaci skreću pažnju sa prljavih stolnjaka dodatno dekorisanih nasumičnim cigaretnim progoretinama: na njima su plastične pepeljare, uz vrata jedan poker-automat. Seo je. Konobarica se došunjala meko u turskim „najk“ patikama. Pogledao ju je zapanjeno. Pljunuta Cana, da nisu sestre?

„Kako se zove ovaj bife?“, morao je da pita.

„Kod sata“, reče ona.

Pogledao je na svoj ručni. Staklo je bilo išarano sitnim naprslinama. Pitao se otkud mu sat sa braon kaišem.

„Laže. Zove se „Cer“, kao i onaj od malopre“, ispravio je Canu DVA muški glas iz najdaljeg ugla. Neznanac je sedeo i listao novine. Isti onaj. Pokušao je da to ignoriše.

„Vruću“, rekao je umesto da odmah pobegne.

Rešo je brzo zagrejao vodom razblaženu rakiju u džezvi. Cana ne štedi šećer i namignuvši mu sipa nanu iz filter kesice.

Nije to „vruća“, nego onako, ali može. Pijucka je iz šoljice debelog stakla uživajući u prijatnom mirisu.

„Videla sam ti ženu juče“, došapnu mu ona, „malko je doterala liniju.“

Neznanac je zadenuo čačkalicu među zube.

„Ne slušaj ovu ćurku. Znaš ti dobro da ti je žena mrtva. Sa groba njenog ideš.“

On batali vruću, ustane pa za bravu, ali umesto noći pred njime je hodnik. Na kraju hodnika još jedna vrata, sa druge strane-bife. Prljavi i progoreli stoljnjaci, tanjiri sa jajima i lisnatim paštetama koje bi se na dodir pretvorile u prah, bubnjara. Nema kud. Seda. A Cana, ko bi drugi, prilazi mu u boroletama, nečujno.

„Beše ‘ladnu?’“

„Ne. Vruću ću.“

„Taj sat ti se baš lepo slaže“, reče ona.

Na plotni peći je ibrik sa rakijom, Cana je sipa u limeno lonče, iz ložišta izvači užarene mašice pa njima zgrabi kocku šećera koju zatim nadnese nad posudu. Šećer se topi i kaplje u tečnost. Cvrči.

Nije to „vruća“, više da je „vrela“, kao sam pakao i srkuće je, a pobegao bi, iz kože iskočio, no ne može da je ostavi, takvu nije popio ne pamti otkad. A onda mu se, ne zna zašto, smučila.

„Ovo je bife „Bukurešt“, kaže mu ona bez pitanja, a Neznanac skoči iz mračnog ugla i tresnu pesnicom o sto.

„Opet laže! I ovo je bife „Cer“ i nema dalje! U toj si kafančini zaglavio dok ti je žena umirala! Sama! Usrao si se za svoj život i ostavio je, a onda te je bilo sramota da se vratiš! Naroljao si se vrućom!“

Bol. Zatvorio je oči i našao se na pustom polju. Ogromna sen se spustila. Podigao je pogled i ugledao bife divovskih razmera kako se nadvija nad njega. Počeo je da beži. Pogledao je na svoj sat, to nije njegov sat, marke je „Poljot“, nikada taj nije imao. Kazaljke su jurile unazad.

Pored njega su trčali i drugi. Uspaničeno su bežali prema trgu. Zgrabio je u letu izgubljene novine i pogledao datum: 04.03.1977. godine. Zemljotres u Rumuniji. U rukama su mu bili buket cveća i crni kišobran, na nogama crne cipele, a kaiš sata je braon. Setio se. Bio je upozoren da takvo putovanje ume da se poigra sa pameću. Ali evo, sat je uradio svoje, vratio ga je kroz vreme. Stari sajdzija ga nije prevario. Morao je da požuri. Jedva se progurao na ulazu u soliter i počeo da se penje izbegavajući stanare koji su tutnjali niz stepenice. Na trenutak je ugledao njega, izbezumljenog i jadnog, ali ovaj nije prepoznao ostarelog sebe. Vrata stana su bila otključana, odgurnuo ih je i ušao. Ona je ležala i spavala. Uplašio se da je zakasnio, ali kada zgrabio njenu ruku otvorila je oči.

„Vratio si se“, rekla je tiho.

Pružio joj je buket.

„Samo sam skoknuo po cveće. Za tebe.“